

KOZŁOWY (72) *ai*

Oba o jasne.

sg m N kozłowy (5). ◊ *G* kozłowego (13); -ého (5), -(e)go (8). ◊ *A* kozłowy (2). ◊ *I* kozłowym (7), ◊ *f N* kozłow(a) (8). ◊ *G* kozłow(e)j (9). ◊ *A* kozłową (8). ◊ *I* kozłową (5). ◊ *L* kozłow(e)j (3). ◊ *n N* kozłow(e) (4). ◊ *A* kozłow(e) (2). ◊ *pl N subst* kozłow(e) (2). ◊ *A subst* kozłow(e) (2). ◊ *I m* kozłow(e)mi (1). ◊ *L* kozłowych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „kozieł” ‘samiec kozy’: kozła; hircinus Mącz, Calep, Cn; haedinus Mącz, Cn (72) : Haedinus, Kozłowy. Mącz 152a, 156d; A iefli kozła zabić chceš/ day mu tego dnia chlebá ieczmienného [...] á wżakož go zabić mašz/ ná schodzie miešiacá. A ták tą śmiercią kozłową wczyniemy tym Kšyęgam koniec SienLek 164; Hircinus, quod ex hirco est, quod ad hircum pertinet. Kozłowy. Calep 484b.

a. *Będący częścią kozła, pochodzący z kozła; hircorum PolAnt (65) : [zajęcze mięso] lepſze iefth niżli kozie albo kozłowe. FalZioł IV 11d, I 57a, b, 134a, 144d [2 r.], II 20c (25); A zaž ia będę iadł mięfo wołowe abo krew kozłową [sanguinem hircorum] y zaž będę pił. WróbŻołt 49/13; HistAl G3v; LubPs N3; BibRadz Ps 49/13; BielKron 16v, 35v, 93v; Złęgo Soku fą ty rzeczy/ mięfo Owcze/ Kozie/ á zwłazczá Kozłowe/ Bykowe/ Skopowe. SienLek 8; Weźmi fádłá zdebiowého/ álbo iašcowého/ kiernožięgo/ á lepſze džiękiego/ łoiu ielenięgo/ álbo kozłowého/ wołku iáržęcego/ żywice biały/ kádžidłá czyftęgo SienLek 128, 9, 70v, 71v, 73v [2 r.], 79 [2 r.] (25); BudNT Hebr 9/17; CzechRozm 211, **8.*

W charakterystycznych połączeniach: kozłowa krew (18), łoj (23), mięso (4), sierść (2), tłustość (2), wątroba (3), żość (4); kozłowy i (albo) barani, bykowy, cielęcy (2), jeleni (4), kozi (2), łani (2), owczy (2), skopowy (2), wołowy.

Wyrażenie: »kozłowa skora« = haedina pellicula, hircina cutis Mącz; pellis hircina Cn [szyk 4 : 1] (5): ktorzy [ludzie] fie teſz błákáli w owtych y kozłowych ſkorach KrowObr 60; Tę Sybillę piſzą chodźić w czyrwonym odzyeniu/ á ſkorę Kozłową nošić ná plecach BielKron 135; Mącz 152a, 156d, 243b.

b. *Taki jak u kozła, właściwy kozłowi (3) : FalZioł IV 10d; Sátyrowye/ fą dziwy s człowieczemi głowami/ á s kozłowemi rogami. RejWiz 46 marg; ktorego [Aleksandra] Dániel Prorok przed tym náznaczył w ſwiętym piſmie w połtáci Kozłowey/ á Dáriuľá Skopowey. BielKron 127.*

Cf **KOZŁOWSKI, KOZLI**